

ΓΟΥΓ'ΙΛΙΑΜ ΣΑΙΣΠΗΡ

# Ο ΟΘΕΛΛΟΣ

## Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ

2—

ΝΑΥΤ. Πρὸς τὴν Ρόδο ὁ στόλος  
 Ὁ Τουρκικὸς κάνει παννιά. Ἐνὰ τέτοιο  
 Μήνυμα μοῦ παράγγειλε νὰ φέρω  
 Στὸ κράτος ὁ κύρ Ἄγγελος.  
 ΔΟΥΚ. Τί λέτε  
 Πάνου σ' αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴ;  
 ΠΡΩΤ. ΓΕΡ. Ὁ ἄρθος λόγος,  
 Ξετάζοντες, ἀδύνατο τὸ κρίνει:  
 Ἄπατηλὴ παράστασις εἶναι μόνο  
 Γιὰ νὰ τραβᾷ τὸ δλέμμα μας. Ἀνίσως  
 Σκεφτοῦμε πόσο ἀξίζει γιὰ τὸν Τούρκο  
 Ἡ Κύπρος, κ' ἂν θελήσουμε μονάχα  
 Νὰ νοιώσουμε πῶς πλειότερο ταιριάζει  
 Στὸν Τούρκο ἢ Κύπρος παρὰ ἢ Ρόδο, τότες  
 Θὰ ἴδοῦμε ποῦ εὐκολώτερα μπορεῖ  
 Νὰ τῆνε πολεμήσει, τί δὲν εἶναι  
 Ὁχυρωμένη τόσο καὶ τῆς λείπουν  
 Τελείως τὰ κάστρα ποῦ τὴ Ρόδο ζώνουν.  
 Καὶ θέ νὰ λογαριάσουμε, ἂν σκεφτοῦμε,  
 Τὸν Τούρκο τόσο ἀδέξιο γιὰ ν' ἀφήσει  
 Γιὰ τὸ ὕστερο ὅ,τι πρῶτο τὸν ταιριάζει,  
 Τὸ ὠφέλιμο καὶ τὸ εὐκόλο ἀμελῶντας,  
 Καὶ νὰ ξυπνήσει ἀνέφελους κιντύνους;  
 ΔΟΥΚ. Ὁχι, στὴ Ρόδο δὲν πηγαίνει, βέβαια.  
 ΠΡΩΤ. ΑΞΙΩΜ. Ἐπάρχουν κ' ἄλλα νέα.

Ἐρχεται ἕνας μαντατοφόρος.

ΜΑΝΤΑΤ. Οἱ Ὄθωμνοί,  
 Προσκυνημένοι Κύριοι, πρὸς τὴν Ρόδο  
 Ἐγύρισαν τὴν πλώρη κ' ἐνωθήκαν  
 Μὲ μιὰ δεύτερη ἀρμάδα στὸ ταξίδι.  
 ΠΡΩΤ. ΓΕΡΟΥΣ. Τὸ πρόσμενα.—Κι' αὐτὰ τὰ πλοῖα  
 [πόσα εἶναι;

ΜΑΝΤΑΤ. Κάπου τριάντα. Τώρα γέρνουν πίσω,  
 Καὶ πρὸς τὴν Κύπρον φανερὰ ἀρμενίζουν.  
 Ὁ ἄρχοντας ὁ Μοντάνος, ὁ γενναῖος  
 Καὶ πιστὸς ὑπηρέτης σας, σὰς στέρνει  
 Αὐτὸ τὸ νέο μὲ τὰ σεβάσμητά του,  
 Καὶ σὰς πρρακκεῖ νὰ τοῦ παιττεῖτε.  
 ΔΟΥΚΑΣ. Δοιπὸν αὐτὸ εἶναι βέβαιο, πρὸς τὴν Κύπρον.  
 Εἶναι στὴ χώρα ὁ Μάρκος ὁ Λουκίος;  
 ΠΡΩΤ. ΓΕΡΟΥΣ. Εἶναι στὴ Φλωρεντία.  
 ΔΟΥΚΑΣ. Μηνύσετέ του

Ἄμέσως, ἀπὸ μέρος μας, νάρθει.

ΠΡΩΤΟΣ ΓΕΡ. Νὰ κ' ὁ Βραβάντιος κ' ὁ γενναῖος ὁ  
 [Μαύρος.

Ἐρχονται ὁ Βραβάντιος, ὁ Ὁθέλλος, ὁ Γιάγος,  
 ὁ Ροδρῖγος καὶ ἀξιωματικοί.

ΔΟΥΚΑΣ. Γενναῖε Ὁθέλλο, θε νὰ βρεῖς ἀμέσως  
 Δουλειὰ μὲ τὸν κοινὸν ὀχτρό, τὸν Τούρκο.

(Στὸ Βραβάντιο).

Δὲ σ' εἶδα καλῶς ἤρθες, Κύριε! ἀπόψε  
 Βόηθειο κ' ὀρμήνεις ἠθέλαμε ἀπὸ σένα.  
 ΒΡΑΒ. Κ' ἐγὼ ἀπὸ σὰς. Ἡ χάρις σου, Κύριέ μου,  
 Ἄς συμπᾶθᾳ. Οὔτε ἡ θέτη μου ἀπ' τὴν κλίνη,  
 Οὔτε οἱ δουλειές ποῦ ἀκούω δὲ μ' ἐσηκῶσαν,  
 Κ' ἡ ἔγνοια γιὰ τὸ κοινὸ δὲ μὲ ταραίζει,  
 Γιατί ἔχει τὴν ὀρμὴν ἢ δική μου ἢ πίκρα  
 Τοῦ νεροῦ ποῦ ἀπ' τὴν ἐπαρση ξεσπάει,  
 Καὶ κάθε πόνον ἄλλον καταπίνει  
 Καὶ τότε πνίγει κ' εἶναι πάντα ἡ ἴδια.

ΔΟΥΚ. Γιατί; Ποιὸς εἶναι ὁ λόγος;

ΒΡΑΒ. Ἡ ἀκριδὴ μου  
 Ἡ θυγατέρα!

Ο ΔΟΥΚΑΣ καὶ ΟΙ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΕΣ. Πέθανε;

ΒΡΑΒ. Για μὲνα

Πέθανε! τὴν πλανέταν, μοῦ τὴν κλέψαν!

Μὲ γιατρικὰ καὶ ξόρκια, ἀγορκομένα

Ἀπὸ ἀγύρτες, μοῦ τὴν ἐξεμυλλισαν

Τι ἡ φύση τόσο ἀνόητα δὲ μπορεῖ

Χωρὶς μαγεῖες νὰ γελαστέι. Δὲν ἦταν

Τυφλὴ ἢ τρελλή κ' ἐλάττωμα δὲν εἶχε.

ΔΟΥΚ. Ὅποιος κ' ἂν εἶναι αὐτὸς ποῦ μ' ἔργα τέτοια

Τὴν κόρη σου ξεγέλασε, καὶ σένα

Σοῦ τὴν ἐπήρε, ἐσὺ θε νὰ διαβάσεις

Γ' αὐτόν, στὸ αἰμκτερὸ βιβλίον τοῦ νόμου

Τὴν ἀπονη ποινὴν του, ὅπως θελήσεις.

ΒΡΑΒ. Εὐχαριστῶ τὴν χάρις σου μὲ σέδας.

Ἐδῶ εἶναι αὐτός. Τοῦτος ὁ μαύρος εἶναι,

Ποῦ γιὰ δουλειές, ὡς φαίνεται, τοῦ κράτους

Τὸν ἔφερε ἐδῶ τώρα ἡ προτταγή σας.

ΔΟΥΚ. καὶ ΓΕΡΟΥΣ. Πολὺ μᾶς κκοφαίνεται.

ΔΟΥΚ. (στὸν Ὁθέλλο).

Καὶ σὺ

Τι θ' ἀπαντήσεις γιὰ ὑπεράσπισή σου;

ΒΡΑΒ. Τίποτα, γιατί εἶναι ἔτσι.

**ΟΘΕΛ.** Κραταιοί,  
 Προσκυνημένοι και σεβάσμιοι, Κύριοι,  
 Τῶντις κκοιοι κ' εὐγενικοί μου ἀφέντες,  
 Ἄληθινό είναι πῶς τὴν κόρη ἐπήρα  
 Τοῦ γέρου αὐτοῦ. Παντρέφτηκα μ' ἐκείνην.  
 Ὅλο τὸ φταίξιμό μου αὐτό είναι μόνο,  
 Αὐτό είναι τὸ ἄπλωμά του. Τραχὺς εἶμαι  
 Στὴν ὀμιλία τὸ χάρισμα δὲν ἔχω  
 Γλυκόλογα νὰ πλέκω στὴν εἰρήνην,  
 Τὶ ἀπ' ἔταν εἶχαν μόνο ἑπτὰ χρονῶν  
 Μηδούλι, αὐτὰ τὰ μπράτσα, ἴσαμε τώρα,  
 Ἐδῶ κ' ἐννιά φεγγάρια ἀπάνου κάτου,  
 Τὴν πλιὸ ἀκριβὴ τους δύναμη ἐξοδιάσαν  
 Στὰ στρατόπεδα. Ξέρω νὰ μιλῶ  
 Γιὰ τὸ μέγαλον κόσμον λίγο μόνο  
 Περισσότερο παρὰ ὅσο μὲ πολέμους  
 Καὶ μάχες ἔχει σκέσι· καὶ γιὰ τοῦτο  
 Λίγο μπορῶ νὰ βοηθηθῶ μιλιώντας  
 Γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Ἄλλὰ γιὰτι γνωρίζω  
 Πόσο μακρόθυμοι εἴσαστε, μπροστά σας  
 Θάραδιάσω ἀφκιασίδωτα κ' ἄπλα  
 Ὅλην τὴν ἱστορία τῆς ἐρωτικῆς μου :  
 Μὲ τί γητειῆς καὶ βότανα καὶ ξόρκια  
 Καὶ τρομερὲς μαγειεῖς, (γιὰ τέτοιες τέχνες  
 Κατηγοριῶμαι τώρα), ἔχω κερδήσει  
 Τὴν κόρη του.  
**ΒΡΑΒ.** Μιὰ κόρη ταπεινὴ,  
 Μὲ ἥσυχη τόσο καὶ γλυκειὰ καρδούλα,  
 Ποῦ κάθε κίνημά της κοκκινάδα  
 Τῆς ἔφερνε στὰ μάγουλα, στὸ πείσμα  
 Τοῦ φυσικοῦ, τοῦ τόπου της, τῆς νεότητος  
 Τῆς δόξης της, στὸ πείσμα ἀπ' ὅλα τέλος,  
 Νὰ ἐρωτευτεῖ ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἐφοδότου  
 Καὶ νὰ τὸ βλέπει! Εἶναι μυαλό στραβό  
 Καὶ χαλασμένο αὐτὸ ποῦ συλλογιέται  
 Πῶς μιὰ γερὴ καρδιὰ μπορεῖ νὰ σφάλει  
 Τόσο, ἐναντίο στοὺς φυσικοὺς τοὺς νόμους.  
 Κι' αὐτὸ μᾶς ἀναγκάζει νὰ ζητοῦμε  
 Ποιὲς πονηρὲς καὶ κολασμένες τέχνες  
 Τὸ καταφέραν· καὶ γιὰ τοῦτο ἐγὼ  
 Καὶ πάλι βεβαιῶνω πῶς ἐκεῖνος  
 Ἀπάνου της ἐδούλεψε μὲ οὐσίε  
 Ποῦ ἀνακατώνουν τὸ αἷμα, ἢ μὲ πιετὰ  
 Γιὰ κείνον τὸ σκοπὸ μαγγανεμένα.  
**ΔΟΥΚ.** Οἱ ἰσχυρισμοὶ σου ἀπόδειξη δὲν εἶναι,  
 Μὲ δίχως κερτυριὲς πλιὸ φανερὲς  
 Καὶ πλιὸ σπουδαῖες παρὰ ὅ,τι δείχνουν τοῦτα  
 Τὰ ἀσήμαντα φαινόμενα κ' ἡ λίγη  
 Πιθανοσύνη ἰδέας συνηθισμένης.  
**ΠΡ. ΓΕΡΟΥΣ.** Μὰ μίλειε, Ὅθέλλο· ἐσὺ μὲ πλάγια μέσα  
 Καὶ στανικῶς αὐτῆς τῆς κορασίδας  
 Φαρμάκωσες καὶ ὑπόταξες τὰ σπλάχνα ;  
 Ἦ τὴν ἀγάπη ἐκέρδισες μὲ λόγια  
 Γλυκὰ καὶ παρακάλια, ὅπως τὴν παίρνει  
 Ἦ μιὰ ψυχὴ ἀπ' τὴν ἄλλη ;

**ΟΘΕΛ.** Τῆς Κυρίας,  
 Παρκακλῶ, στὸν Ταρσανᾶ μηνύστε  
 Ἐδῶ νάρθει καὶ μπροστὰ στὸ γονιὸ της  
 Ἄς μιλήσει γιὰ μένα· κ' ἂν μὲ βρεῖτε.  
 Ἄπ' ὅ,τι θὰ σᾶς πει, κριματισμένον,  
 Δὲ θέλω νὰ μοῦ πάρτετε μονάχα  
 Τὰ ἀξιώματά μου ὀπίσω καὶ τὴν πίστη  
 Ποῦ ἐδώκατε σ' ἐμέ, μὰ ἂς πέσει κ' ὄλας  
 Ἀπάνου στὴ ζωὴ μου ἢ ἀπόφασή σας.  
**ΔΟΥΚ.** Τὴ Δεσδεμόνα ἐδῶ ὀδηγήστε.  
**ΟΘΕΛ.** Ἐσὺ  
 Φέρε τὴν, φλαμπουριάρη. Ξέρεις ποῦ εἶναι.  
 Φεύγει ὁ Γιάγος κ' ἕνας ὑπηρέτης;  
 Κι' ὡς νάρθει, μ' ὄση ἀλήθειαν τοῦ αἱματός μου  
 Τὸ κρίμα, τοῦρανοῦ ξεμολογιῶμι,  
 Μὲ τόσην εἰλικρίνεια στὰ σεβάσμια  
 Ταυτιὰ σας κ' ὄλας θένα φανερώσω,  
 Πῶς τῆς ὀραίας κυρᾶς μου τὴν ἀγάπη  
 Ἀπόλαψα καὶ κείνη τὴ δική μου.  
**ΔΟΥΚ.** Λέγε το, Ὅθέλλο.  
**ΟΘΕΛ.** Μ' ἀγαποῦσε ὁ πατέρας της καὶ σπῖτι  
 Μ' ἐκαλοῦσε συχνὰ καὶ μοῦ ρωτοῦσε  
 Ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον τῆς ζωῆς μου  
 Τὴν ἱστορίαν : τὲς μάχες, τὰ γιουρούσια,  
 Καὶ τὰ δεινὰ ποῦ πέρασα. Κ' ἐγὼ  
 Ὅλα τοῦ τὰ ἱστοροῦσα ἀπ' ἔταν ἤμου  
 Παῖδι, ὡς τὴν ὄρα αὐτὴ ποῦ μ' ἐρωτοῦσε.  
 Κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τοῦ ἐδιηγῶμου  
 Καταστροφὲς δεινὲς καὶ δυστυχίε  
 Λυπητερὲς στὸ πέλαο καὶ στὴ γῆ,  
 Ἱστοροῦσα πῶς γλύτωσα ἀπὸ τρίχα  
 Στὴ σκισματιὰ ἐνοῦ πύργου ὀπου τὸ χάρο  
 Ἐκόντεψα νὰ ἰδῶ, καὶ πῶς μ' ἐπιάσαν  
 Ἄνομοι ἐχτροὶ καὶ μὲ πούλησαν σκλάβο,  
 Καὶ πῶς ἐλευτερώθηκα μετὰ  
 Τοῦπα τὴν ἱστορία τῶν ταξειδιῶν μου,  
 Τὸ φέρσιμό μου, κ' ἔλαθα ἀφορμὴ  
 Νὰ τοῦ μιλήσω γιὰ μεγάλα σπήλαια  
 Γι' ἀκαρπες ἐρημιὲς καὶ γιὰ τραχεῖα  
 Πετροκοπειὰ, γιὰ ράχες καὶ γιὰ βράχους  
 Ποῦ γγίζου μὲ τὸ χτένι τους τὰ οὐράνια.  
 Οἱ τρόποι μου ἦταν τέτοιοι. Καὶ μιλοῦσα  
 Γιὰ τοὺς ἀνθρωποφάγους αἰμοδόρους  
 Ποῦ ἀνάμεσό τους τρώγονται, γι' ἀνθρώπους  
 Πῶχουν κάτω ἀπ' τὸ νῶμο τὸ κεφάλι.  
 Καὶ μ' εὐχαρίστηση ἀκουε ἡ Δεσδεμόνα.  
 Μὰ πάντα ὄξω τὴν κράζαν τοῦ σπιτιοῦ της  
 Θελήματα, ποῦ μ' ὄση βιάση ἐμπόρειε  
 Τὰ τέλειονε· καὶ πάλι ξαναρχότου  
 Καὶ λαίμαργα τ' αὐτιὰ της ἐρουφοῦσαν  
 Τὰ λόγια μου. Κ' ἐγὼ ποῦ τῶχα νοιώσει  
 Ἐδιάλεξα μιὰν ὄρα βολικιά  
 Καὶ μ' ἐπιτήδειους τρόπους ἀφορμὴ  
 Τῆς ἔδωκα νὰ μὲ παρακαλέσει

Ἐκκαρδίᾳ, νὰ τῆς εἰπῶ μίᾳ μίᾳ  
 Τὲς περιπέτειες μου ὅλες ποῦ μονάχα  
 Κομματιαστὰ τὲς εἶχε ἀκούσει κι' ὄχι  
 Προσηλωμένη. Ἐσύγκλινα. Συχνὰ  
 Ἐκκαρδίᾳ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς νὰ στάζου  
 Ἀθέλγητα τὰ δάκρυα, ὅταν μιλοῦσα  
 Γιὰ τὲς σκληρὲς τὲς συμφορὲς ποῦ μούχαν  
 Λάχει σὰν ἤμου νέος. Μὰ γιὰ τὸν κόπο,  
 Ἄφοῦ τὴν ἱστορία μου εἶχα τελειώσει,  
 Μοῦ χάρισε ἕναν κόσμον στενγχοῦς,  
 Κι' ὄμωσε, ναι, κι' αὐτὸ παράξενο ἦταν,  
 Παράξενο πολὺ, σπλαχνιστικὸ,  
 Ναι θιμαστὰ σπλαχνιστικὸ, πῶς βέβαια  
 Θὰ προτιμοῦσε νὰ μὴν εἶχε ἀκούσει,  
 Μὰ πῶς ἐπιθυμοῦσε νὰ τὴν εἶχε  
 Πλάσει ὁ οὐρανὸς κ' ἐκείνην τέτοιον ἄντρα.  
 Κι' ἀπέκει μ' εὐχαρίστησε καὶ μοῦπε  
 Πῶς ἂν τὴν ἀγαποῦσε ἕνας μου φίλος  
 Ἐπρεπε νὰ τοῦ μάθω νὰ διηγέται,  
 Γιὰ νὰ τὴν κερδίσει, τὴ ζωὴ μου.  
 Κι' αὐτὸ ἦταν ἀφορμὴ γιὰ νὰ μιλήσω.  
 Γιὰ τοὺς κιντῶνους ποῦ εἶδα μ' ἀγαποῦσε,  
 Γιὰτὴ μὲ συμπονοῦσε ἐγὼ ἀγαποῦσα.  
 Τὰ μάγια αὐτὰ τῆς ἔκκαρ μινάχα.  
 Μὰ ἔρχεται ἐδῶ ἡ κυρά, ἄς τὸ μαρτυρήσει.

Ἐρχονται ἡ Δεσδεμόνα, ὁ Γιάγος καὶ ὑπηρετές.

ΔΟΥΚ. Θὰ κέρδιζες μ' αὐτὴν τὴν ἱστορία  
 Ὄς καὶ τὴ θυγατέρα μου, ἐγὼ λέω.  
 Ὅπως μπόρεῖς ὑπόμεινε, Βραδάντιε,  
 Τὴ δυστυχία σου. Οἱ ἀνθρώποι προτιμᾶνε  
 Μὲ ἄρματα τσακισμένα νὰ παλεύουν  
 Παρὰ ξαρματωμένοι.  
 ΒΡΑΒ. Τί θὰ εἰπῆ,  
 Ἄκου, παρακαλῶ σε. Ἄν μολοῦσε  
 Ποῦ ἔργο τῆς ἦταν ἡ μιτὴ μνηστεία,  
 Χλασμός στὸ κεφάλι μου, ἂν βαρύνω  
 Μὲ ἄτυχα κλητήρια αὐτὸν τὸν ἄντρα.  
 Ὁραία Κυρία, ἔλα ἐδῶ. Μέσα σὲ τούτην  
 Τὴν ὕψηλὴ τὴ συντροφιά, γνωρίζεις  
 Σὲ ποῖον χρωστᾷς ὑποταγή;  
 ΔΕΣΔΕΜΟΝΑ. Πατέρα,  
 Τὸ χρέος μου ἐδῶ τὸ βλέπω μοιρασμένο.  
 Ζωὴ κι' ἀνατροφὴ χρωστῶ σ' ἐσένα  
 Μὲ διδάχνη ἢ ζωὴ κ' ἡ ἀνατροφὴ μου  
 Πῶς πρέπει νὰ σὲ σέβομαι ἐξουσιάζεις  
 Τὸ χρέος μου κ' εἶμαι κόρη σου ὡς τὰ τώρα.  
 Μὰ ὁ ἄντρας μου εἶναι αὐτός κ' ὄση γιὰ σένα  
 Ὑποταγὴ ἢ μητέρα μου εἶχε δείξει,  
 Προτ-μῶντας ἐσὲ κι' ἀπ' τὸ γονιὸ τῆς,  
 Τόσην ἐγὼ κηρύχων πῶς χρωστῶ  
 Τοῦ Μκύρου ποῦ εἶναι ὁ ἀφέντης μου.  
 ΒΡΑΒ. Ὁ Θεὸς  
 Κοντὰ σου, κόρη. Ἐτέλειωσα.— Ἄν ὀρίζεις,  
 Ἡ χάρι σου, ἄς ἴδοῦμε τὲς ἀνάγκες

Τοῦ κράτους. Παρὰ πῶκαμα παιδί,  
 Ἄς εἶχα πάρει κάλλιο ἕνα τοῦ δρόμου!  
 Ἐλα δῶ, Μαῦρε, μ' ἔλυν τὴν καρδιά μου  
 Σοῦ δίνω αὐτὸ ποῦ μ' ἔλυν τὴν καρδιά μου  
 Ἦθελα ἐγὼ ἀπὸ σὲ νὰ τὸ φυλάξω  
 Κι' ἄς τῶς κ' ἔλας πάρει.— Ἀπὸ ἀφορμὴ σου  
 Τώρα ἡ ψυχὴ μου χαίρεται, πετράδι,  
 Ποῦ ἄλλα παιδιὰ δὲν ἔχω, τί ἡ φυγὴ σου  
 Θὰ μ' εἶχε μάθει νὰ τὰ τυραγνάω,  
 Σπεδίζοντάς τε. Ἐτέλειωσα, Κύριέ μου.  
 ΔΟΥΚ. Ἄσε με νὰ μιλήσω, ὅπως ὁ ἴδιος  
 Θᾶπρεπε νὰ μιλεῖς, κ' ἕνα ρητὸ  
 Νὰ εἰπῶ, ποῦ σὰ σκαλι ἢ σὰν ἀναβάθρα  
 Ἦσως τοὺς δυὸ ἀγαπητικούς βοηθήσει  
 Συχώρεση νὰ λάβουν ἀπὸ σένα.  
 Ὅταν χαθοῦν οἱ ἐλπιδες τελειοῦν οἱ καημοί,  
 Ἡ συμφορὰ μᾶς σκιάζει μὲ τὴν ἀπαντοχή.  
 Γιὰ περασμένες λύπες ὀδύρεσαι καὶ κλαῖς,  
 Εὐκόλο δρόμο ἀνοίγεις καὶ σ' ἄλλες πλιὸ πικρὲς.  
 Νὰ φυλαχτεῖ, ἔτι ἡ τύχη θὰ πάρει, δὲ βολεῖ,  
 Μὰ τὴν καταδρομὴ τῆς χλευάζει ἡ ὑπομονή.  
 Κάτι ὁ κλεμμένος παίρνει τοῦ κλέφτη, ὅταν γελᾷ,  
 Μὰ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ κλέφτη κείνος ποῦ κλαλεῖ πικρᾷ.  
 ΒΡΑΒ. Λοιπὸν στὴν Κύπρο ἀφήστε τὰ σκέρια τῆς  
 [Τουρκίας,

Ὅσο γελοῦμε ἡ Κύπρο δὲ θὰ χαθεῖ γιὰ μᾶς.  
 Εὐκόλο μόνος βρίσκει τῶρα τοῦ σου τὸ ρητὸ  
 Ὅπου ἄβλαβος τ' ἀκούει κ' ἔχει χαρὰ μ' αὐτὸ.  
 Μὰ ὅποιος ἀντὶς τῆς πίκρας πρέπει νὰ δανειστεῖ  
 Τὴν πληρωμὴ, ἀπ' τὴ δόλια φτωχιά του ὑπομονή,  
 Αὐτὸς μὲ τὴν θλίψη καὶ τὸ ρητὸ γρικᾷ,  
 Τὶ τὰ ρητὰ ἔχουν ἔννοια διπλή, κ' ἄληθινὰ  
 Διπλὴ εἶναι ἡ δυνάμη τους, καὶ τὴν καρδιά τοῦ ἐνοῦ  
 Γλυκάδες τὴ γιομίζου καὶ πίκρες τοῦ ἀλλουνοῦ.  
 Μὰ λόγια εἶναι τὰ λόγια! ποτὲ παρηγοριά  
 Σὲ μίᾳ καρδίᾳ βλαμμένη δὲ μῆκε ἀπὸ τὰ αὐτιά!—  
 Παρακαλῶ ταπεινά, ἄς ἔρθουμε τώρα στὲς δουλειὲς τοῦ  
 [κράτους.

ΔΟΥΚ. Ὁ Τοῦρκος μὲ πολὺ μεγάλες πολεμικὲς ἐτοι-  
 μασίες ἀρμενίζει γιὰ τὴν Κύπρο. Ἡ ὀχύρωση τοῦ  
 τόπου, Ἦθέλλο, σοῦ εἶναι καλὰ γνωστὴ, καὶ μολονότι  
 ἔχουμε ἐκεῖ ἕναν τοποτηρητὴ, ποῦ ἡ ἀξιάδα του εἶναι  
 ἀπ' ἔλους ἀναγνωρισμένη, ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ κυρίαρχη  
 ἐξουσιάζει γιὰ κάθε ἐβγάση, δίνει γιὰ περισσότερη  
 ἀσφάλεια τῆς τὸν ψῆφο τῆς σὲ σένα. Πρέπει λοιπὸν  
 κλόκκρδος νὰ ξεθωριάσεις τὴ λαμπράδα τῆς κινού-  
 ριας σου εὐτυχίας, μ' αὐτὸ τὸ σέφερι ποῦναι κάπως  
 τραχύτερο τῆς καὶ πλιὸ ἀναταραχτικὸ.  
 ΟΘΕΛ. Γιὰ μένα παντοδύναμη συνήθεια  
 Ἐκαμε, σεβαστοὶ γεροῦσιαστές,  
 Νᾶναι ἡ ἀτσαλένια ἢ πέτρινη στρωσιὰ  
 Τοῦ λυμεριοῦ τὸ πλιὸ ἀπαλὸ κρεβάτι,  
 Τὸ πούπουλο τὸ τρίσκοκινισμένο.  
 Σὰς λέγω πῶς γρικῶ στὲς κκοπάθειες  
 Μίᾳ φυσικὴ καὶ πρόθυμη ζωηρότητα,

Και δέχομαι να πάω να πολεμήσω  
 Τώρα τόν Τουρκο. Κ' έτσι προσκυνώντας  
 Τήν ύψηλότητά σας ταπεινά,  
 Να δρίσετε ζητώ της γυναικός μου  
 Είσόδημα αρκετό για κατοικία,  
 Θροφή και καλοπέραση, όσο πρέπει,  
 Καθώς ταιριάζει στο ύψηλό της γένος.  
 ΔΟΥΚ. "Ας τήν έχει ο πατέρας της, αν θέλεις  
 ΒΡΑΒ. Δε θέλω.

ΟΘΕΑ. Μήτε εγώ.  
 ΔΕΣΔ. Μήτε κ' εγώ.  
 Δε μένω εδώ για να ανυπομονάει  
 Βλέποντάς με ο πατέρας μου μπροστά του.  
 Στρέξε με αυτί μακρόθυμο ν' ακούσεις,  
 Σπλαχνιστικέ μου δούκα, ε,τι σου λέω,  
 Και στή φωνή σου ως εύρω το προνόμιο  
 Ποῦ τήν ἀπλότητά μου θά βοηθήσει.

ΔΟΥΚ. Τι θέλεις Δεσδεμόνα;  
 ΔΕΣΔ. Πῶς τὸ Μαῦρο

Ἀγάπησα, και τόσο ὥστε να θέλω  
 Να ζῶ μαζί του, ἡ φανερή ἀνταρσία  
 Κ' οἱ τρικυμίες τῆς τύχης μου μποροῦν  
 Σ' ἔλον τὸν κόσμο να το διαλαλήσουν.  
 Εἶναι ἡ καρδιά μου στὸ εἶναι τοῦ Κυρίου μου  
 Ὑποταγμένη. Στὴν ψυχὴ τοῦ Ὀθέλλου  
 Εἶδα τὸ πρόσωπό του ἀφιερωμένη  
 Στὴν ἀντρεία του και στὴ δόξα του εἶναι  
 Ἡ ψυχὴ μου κ' ἡ τύχη μου. Για τοῦτο,  
 Ἄν ἴσως μείνω ὀπίσω, Κύριοί μου,  
 Σκῶρος εἰρηγικός, και κείνος πάει  
 Στὸν πόλεμο, λατρεία δὲ θά μπορεῖ  
 Τοῦ ποθητοῦ μου ἡ ἀγάπη να προσφέρνει,  
 Και θάχω να ὑποφέρω ὥρες βρειές,  
 Γιατι θά λείπει ὁ ἀγαπητός μου. Θέλω  
 Να πάω μαζί του.

ΟΘΕΑ. Δῶστε της τὴν ἄδεια,  
 Πρακαλῶ σας, Κύριοι, ἀφήσετέ την.  
 Μαρτύρησε, οὐρανέ, πῶς δὲ ζητῶ  
 Αὐτὴν τὴ χάρη για να φχαριστήσω  
 Τῆς πιθυμιάς τὸν οὐρανίσκο, μήτε  
 Γιατι σ' ἕνα μου πάθος συμπαθῶ,  
 (Τῆς νεϊότης οἱ κημοὶ για με πεθάναν),  
 Ἡ και για διάφορό μου, ἀλλὰ για νάμαι  
 Πρόθυμος και γενναῖος σ' ε,τι ποθεῖ  
 Κι' ἄς μὴν ἀφήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγαθὴ σας  
 Ψυχὴ να λογαριάσει πῶς εγὼ  
 Τὲς σοβαρὲς και μεγάλες δουλειές σας,  
 Γιατι θάμαι μαζί της, θ' ἀμελήσω.  
 Μὲ λάγνη ἀπάθεια τ' ἀλαφριά παιγνίδια  
 Τοῦ φτερωτοῦ Ἐρωτύλου, ἀν μου κουκλώσουν  
 Τὰ ὄργανα τῆς θωριάς και τῆς ἐνέργειας,  
 Τόσο ὥστε να χαλάσουν ἢ να βλάψουν  
 Τὰ ξεφαντώματά μου τὲς δουλειές μου,  
 Ἄς κάμουν οἱ χερσεῖς λεδέτι  
 Τὸ κράνος μου, και οἱ πλιὸ ἀτιμωτικὲς

Κ' οἱ ντροπερνὲς οἱ στενοχώριες ἄλες  
 Ἄς σηκωθοῦν ἐνάντια στ' ὄνομά μου.  
 ΔΟΥΚ. Ἄς γένει ε,τι σκεφτεῖτε σὺνατοί σας.  
 Μπορεῖ νάρθει ἢ να μείνει. Ἀλλὰ τὸ πρᾶμα  
 Βιάζει και πρέπει εὐτὺς να ἀποκριθοῦμε.  
 Ἀπόψε πρέπει, Ὀθέλλο, να μισέψεις.  
 ΔΕΣΔΕΜ. Ἀπόψε;

ΔΟΥΚ. Ἀπόψε, ναί.  
 ΟΘΕΑ. Μετὰ χαρᾶς.  
 ΔΟΥΚ. Ἐδῶ αὔριο στὲς ἐννιά θά συναχθοῦμε.  
 Ἄφησε, Ὀθέλλο, ὀπίσω σου κανέναν  
 Βαθμοφόρο κι' αὐτὸς θά σοῦ κομίσει  
 Τὰ πιττάκια μας κι' ἔλα τὰ σημάδια  
 Τοῦ σεβασμοῦ ποῦ ἀρμόζει στὸ βαθμό σου.  
 ΟΘΕΑ. Ἐδῶ τὸ φλαμπουριάρη μου θ' ἀφήσω,  
 Ἄν θέλετε εἶναι τίμιος και πιστός.  
 Τὴ γυναίκα μου αὐτὸς θά μου τὴ φέρει,  
 Μάζη κι' ε,τι ἄλλο κρίνει χρειαστὸ  
 Σὲ μέγα ἢ καλωσύνη σας να στείλει.  
 ΔΟΥΚ. Ἐτσι θά γένει.—Καλὴ νύχτα σ' ἔλους.—

(Στὸ Βραβάντιο).

Και, εὐγενικέ μου κύριε, ἀν εἶναι ἡ ἀντρεία,  
 Ὁμορφιά ξεμαγεύτρα τῆς ἀγάπης,  
 Πλιὸ ὠραῖος εἶναι ὁ γαμπρός σου παρὰ Ἀράπης.  
 ΠΡ. ΓΕΡ. Μαῦρε γενναῖε, κληῶρα εὐτύχισέ την.  
 ΒΡΑΒ. Ἄν ἔχεις μάτια για να βλέπεις, Μαῦρε,  
 Ἰδές: ἔχει ἀπατήσει τὸν πατέρα,  
 Ἰσως και σὲ σ' τὸ κάμει μίαν ἡμέρα!  
 Φεύγουν ὁ δούκας, ὁ Βραβάντιος, οἱ γεροισιαστὲς  
 και οἱ ἀξιωματικοί.

ΟΘΕΑ. Ἡ ζωὴ μου κ' ἡ πίστη της! Ὡ τίμιε  
 Γιάγο, τὴ Δεσδεμόνα μου σ' ἐσένα  
 Ἐγὼ πρέπει ν' ἀφήνω. Ἄς τὴν προσέχει,  
 Παρακαλῶ, ἡ γυναίκα σου, και φέρ' τες  
 Κατόπι μου διαλέοντας τὴ στιγμὴ.  
 Ἄς πάμε, Δεσδεμόνα. Μιά ὥρα μόνο  
 Γι' ἀγάπη, για δδηγίες, για κοσμικὰ  
 Μπορῶ μαζί σου να ξεδιᾶσω. Πρέπει  
 Νάμαστε ὑποταγμένοι στοὺς καιρούς.  
 Ὁ Ὀθέλλος και ἡ Δεσδεμόνα φεύγουν.

ΡΟΔΡΙΓΟΣ. Γιάγο!  
 ΓΙΑΓ. Τί λές, εὐγενικὰ καρδιά;  
 ΡΟΔΡ. Τι θέλω εγὼ να κάμω; ἔχεις σκεφτεῖ;  
 ΓΙΑΓ. Αἶ, στὸ κρεδδάτι σου ἄμε και κοιμήσου.  
 ΡΟΔΡ. Θέλω ἀμέσως να πάω να πνιγῶ.  
 ΓΙΑΓ. Ἄν τὸ κάμεις, ἔπειτα δὲ θά σ' ἀγαπάω πλιά.  
 Εἶσαι ἕνα κουτὸ ἀρχοντόπουλο.

ΡΟΔΡ. Κουταμάρα εἶναι να ζεῖ κανεὶς δταν ἡ ζωὴ  
 εἶναι μαρτύριο. Κ' ἔπειτα, ἔχουμε μίαν συνταγή: να  
 πεθνήσκουμε, δταν γιατρός εἶναι ὁ θάνατος.

ΓΙΑΓ. Ὡ ἀπανθρωπιὰ! Κοιτάζω τώρα τέσσερις φορὲς  
 ἔφτα χρόνια τὸν κόσμο, και ἀφόντις ἐμπόρεσα να ξε-  
 χωρίζω τὴν εὐεργεσία ἀπὸ τὴ βρισιά, δὲν ἐδρήκα  
 ποτὲ ἕναν ἄνθρωπο ποῦ να ξέρει πῶς πρέπει να ἀγα-

πάει τὸν ἐαυτὸ του. Ἐγὼ παρὰ νὰ εἰπῶ πῶς θάθελα νὰ πνιγῶ γιὰ τὴν ἀγάπη μιανῆς τέτοιας κούρκας, θάλλαξα κάλλιο τὴν ἀθρωπιὰ μου μὲ μιὰ μαϊμού.

ΡΟΔΡ. Τί, νὰ κάμω; Ὁμολογῶ πῶς ντροπὴ μου εἶναι νάμυι τόσο ἀγαπησιάρης. Ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀρκετὴ ἀρετὴ γιὰ νὰ διορθωθῶ.

ΓΙΑΓ. Ἀρετὴ! Σφάκελλα νάχει! Στὸν ἐαυτὸ μὲς χρωστούμε πῶς εἶμαστε ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς. Τὸ κορμί μὲς εἶναι ἓνα περιβόλι, ποῦ γιὰ κείνο ὁ περιβολάρης εἶναι ἢ θέλησή μὲς. Ὡστε ποῦ ἂν θέλουμε νὰ φυτέψουμε τσουκνίδες, ἢ νὰ σπείρουμε μαρούλια, ἢ νὰ καλλιεργήσουμε ὑσώπους καὶ νὰ βοτανίσουμε τὸ θυμάρι, ἂν θέλουμε νὰ τὸ γεμίσουμε ἓνα εἶδος φυτὰ, ἢ νὰ τὸ πλουμιδίσουμε μὲ πολλῶν λογίων, ἂ θὰ τῶχουμε ἄκαρπο μὲ τὴν ἀκακισιά μὲς ἢ κοπρ σμέλο μὲ ἐπιμέλεια, ἢ δύναμη καὶ ἢ ἐξουσία πῶχουμε νὰ τὸ διορθώσουμε, ὑπάρχει στὴ θέλησή μὲς. Ἄ, ἢ ζυγαριὰ τῆς ζωῆς μὲς δὲν εἶχε τὸν ἓνα δίσκο τοῦ λογικοῦ γιὰ νὰ ἀντιζυγίξει τὸν ἄλλον τῆς φιλοσοφίας, τὸ αἷμα καὶ ἢ χαμέρπεια τοῦ φυσικοῦ μὲς θὰ μᾶς ὀδηγοῦσαν σὲ πολὺ ἄτοπα συμπεράσματα. Ἀλλὰ ἐμεῖς ἔχουμε τὸ λογικὸ γιὰ νὰ ψυχραίνουμε τὴ λύσσα τῆς ὀργῆς μὲς, τὲς ἀχαλίνωτες ἐπιθυμίε μὲς, τὰ κέντρα τῆς σάρκας μὲς, ποῦ φοντάνι τους ἢ φύλλιασμά τους εἶναι, συμπεραίνω, ἐκείνο ποῦ ἐσὺ τὸ κράζεις ἀγάπη.

ΡΟΔΡ. Δὲ μπορεῖ νάναί ἔτσι.

ΓΙΑΓ. Δὲν εἶναι παρὰ μόνο μιὰ ἐπιθυμιὰ τοῦ αἵματος καὶ μιὰ ἀδεια ποῦ τὴ δίνει ἢ θέληση. Ἐλα, ἄς εἶσαι ἀθροπος. Νὰ πνιγεῖς! Πνίξε κάλλιο γατιὰ καὶ στραβά κουτάδια. Ἐκρηύχτηκα φίλος σου καὶ κράζομαι δεμένος στὴν ἀξία σου μὲ γούμενες ποῦ ἢ στερεότητά τους εἶναι ἀχάλαστη. Ποτὲ δὲ θὰ μπόρεια νὰ σὲ βοηθῆσω καλύτερα ἀπὸ τώρα. Πάρε χρήματα στὸ πουγγί σου ἀκολούθησε στὸν πόλεμο παράλλαξε τὰ σουσοῦμα σου μὲ μίαν ψεύτικη γενειάδα πάρε, σοῦ λέω, χρήματα στὸ πουγγί σου. Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ βρατάξει πολὺν καιρὸ ἢ ἀγάπη τῆς Δεσδεμόνας γιὰ τὸ Μαῦρο, —πάρε χρήματα στὸ πουγγί σου, — οὔτε ἢ δική του γιὰ κείνην. Τὸ ἀρχίνισμα ἦτουν ξεφνικὸ καὶ θέλεις ἰδεῖ ἓναν ἀνάλογο ξεχωρισμό. Μὰ πάρε χρήματα στὸ πουγγί σου. Αὐτοὶ οἱ Μαῦροι ἀλλάζουν εὐκολα γνώμη—γιόμισε χρήματα τὸ πουγγί σου τὸ φαγητὸ ποῦ τώρα τοῦ φαίνεται τόσο γευτικὸ ὅσο τὰ κούτσουπα, θάναί σὲ λίγο γιὰ κείνον πικρὸ σὰν τὸ πικράγγουρο. Πρέπει ἢ γνώμη τῆς ν' ἀλλάξει. Θάγαπήσει νειότη. Ὅταν αὐτὴ θάχει χορτάσει τὸ κορμί του, θὰ βρεῖ ἢ ἴδια πῶς ἐσφαλλε στὸ διάλεγμά της. Πρέπει ν' ἀλλάξει, πρέπει. Γι' αὐτὸ πάρε χρήματα στὸ πουγγί σου. Ἄν θέλεις μὲ τὰ σωστά σου νὰ πᾶς στὴν κόλαση, κάμε το σ' ἓναν ἄλλον τρόπον ὁμορφότερον, ὄχι μὲ τὸν πνιγμό! Σύναξε ὅσο χρῆμα μπορεῖς. Ἄν ἢ ψευτοχιτισίση καὶ τὸ εὐκολόσπαστο μυστήριον ποῦ ἔνωσε ἀντάμυ ἓναν παραδαρμένο βάρβαρο καὶ μιὰ τετραπέρατη κόρη τῆς Βενετίας, δὲν εἶναι πρᾶμα πάρα σκληρὸ γιὰ τὸ μυαλό μου, καὶ γιὰ ὄλην τὴ φάρα τῆς κόλασης, θὰ τὴν χα-

ρεῖς. Γι' αὐτὸ σύναξε χρῆμα. Νὰ πνιγεῖς! Αὐτὸ εἶναι ὀλότελα ὄξω τοῦ δρόμου σου. Καλύτερα πάσιεις νὰ σὲ κρεμάσουν, ὅταν θάχεις τὴ χαρὰ σου, παρὰ νὰ πνιγεῖς καὶ νὰ πᾶς χωρὶς τίποτα.

ΡΟΔΡ. Θέλεις νάσαι ἀφοσιωμένος στὲς ἐλπίδες μου, ἂν μπιστευτῶ στὴν ἐδοχσή τους;

ΓΙΑΓ. Ἀπὸ μένα, νάσαι βέβαιος. Πήγαινε, σύναξε χρήματα σοῦ τὸ εἶπα συχνά, σοῦ τὸ ματαλέω ξανά καὶ ξανά, μισάω τὸ Μαῦρο ἢ αἰτία εἶναι στὴν καρδιά μου, καὶ σὺ δὲν ἔχεις μικρότερην αἰτία. Ἄς ἐνωθοῦμε κ' οἱ δύο μὲς γιὰ νὰ τὸν ἐγδικηθοῦμε. Ἄν μπορεῖς νὰ τότε κερατώσεις, αὐτὸ θάναί γιὰ σένα μιὰ ἀπόλαψη καὶ γιὰ μὲ διασκεδάση. Πολλὰ περιστετικὰ ὑπάρχουν μὲς στὸν κόρφο τοῦ κειροῦ, κ' αὐτὰ πρέπει νὰ γεννηθοῦν. Ἐμπρός, ἄμε φρόντισε γιὰ χρήματα. Ἀδριο θὰ ξαναειποῦμε περσότερα.

ΡΟΔΡ. Ποῦ θ' ἀπαντηθοῦμε τὸ πρῶτ;

ΓΙΑΓ. Σπίτι μου,

ΡΟΔΡ. Θάρθῶ ἔνωρίς.

ΓΙΑΓ. Πήγαινε ὦρα καλή.— Ἄκουε, Ροδρίγο;

ΡΟΔΡ. Τί λέε;

ΓΙΑΓ. Πιὰ γιὰ πνιγμούς, ἀκουε;

ΡΟΔΡ. Ἀλλάξ γνῶμη. Θὰ πουλήσω ὄλο μου τὸ χτήμα.

ΓΙΑΓ. Πολὺ καλὰ, βάλε μόνο ἀρκετὰ χρήματα στὸ πουγγί σου.

Ὁ Ροδρίγος φεύγει.

Ἔτσι τὰ κάνω πάντα τὸ πουγγί μου  
εἶναι ἢ ξεφάντωσή μου. Ὅλην τὴ γνώση  
Ποῦ ἀπόχτησα, θὰ ἐμόλευα, ἂν ξεδιάσω  
Μ' ἓναν γλάρο παρόμοιον τὸν κειρό μου,

(ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤὸΝ "ΚΗΠΟΥΡΟ,"

ΤΟΥ ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

## Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

— Ἄ! ποιητὴ, τὸ βράδι ζύγωσε καὶ τὰ μαλλιά σου ἀσπίρουν. Τί ἀγρικᾶς στὸ μυστικὸ σου ὄνειροπόλημα; Κανένα μῆνυμα, ἴσως, σοῦρχεται πέρα ἀπ' τὴ ζωῆς τὰ σύνορα;

— Εἶναι βράδι, εἶπε ὁ ποιητὴς, κ' ἀφουγκιάζομαι μὴν ἴσως κάποιος μιλῆση ἀπ' τὸ χωριό, ὅσο κ' ἂν εἶναι ἀργά. Κοιτάζω ἂν σιγίγουνε παραστρατημένες νιές καρδιές, ἂν δυὸ ζευγάρια ἀνυπόμονα μάτια ζητοῦνε μὲ δίψα μουσική, ποῦ θὰ διακόνῃ τὴ σιωπὴ τους καὶ θὰ λαλήση γι' αὐτὰ.

Ἐπιὸς ἄλλος θὰ ὑφίγη τὰ παθητικὰ τους τραγούδια, ἂν ἐγὼ καθίσω στ' ἀκρογιάλι τῆς ζωῆς κ' ἀτενίσω πρὸς τὸ θάνατο κ' ὅ,τι εἶναι πέρα ἀπ' αὐτόνε;

Ἐτὰ πρῶ α τῆς βραδιάς ἀστέρια βασιλεύουν. Ἡ λάμψη μιᾶς νεκρικῆς πυρᾶς λιποψυχὰ σιγὰ-σιγὰ κεί πέρα στὴν ἀκροποταμιὰ.

Ἐτὰ τσακάλια οὐρλιάζουνε ὄλα μαζί ἀπ' τὴν αὐλὴ τοῦ ἔρημου σπιτιοῦ, στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ποῦ λιγοστεύει.

ἘἌν κανεῖς σίγατοκόπος φτάση ἐδῶ, καὶ σταθῆ νὰ κοι-